

Nieuwsbrief Van Regels naar Ruimte

September 2014

Inhoud

- [‘Bestuurders: ambities over bureaucratie omzetten in actie’](#)
- [Gezamenlijke agenda voor digitale dienstverlening](#)
- [Regeldruk meten en aanpakken met ‘belevingsmonitor’](#)
- [Aanpak zorg: op zoek naar balans tussen vrijheid en regels](#)
- [Nieuwe factsheets over efficiënte subsidies en prettig contact](#)
- [Uitgelicht: Goed Opgelost!](#)

‘Bestuurders: ambities over bureaucratie omzetten in actie’

Overheden veranderen zelden uit zichzelf. Politiek leiderschap bij het bestrijden van onnodige bureaucratie is dus belangrijk, stelt de [Kafbrigade](#). Hoe staat het met dat leiderschap? De Kafbrigade bestudeerde de [coalitieakkoorden](#) van tien grote gemeenten. De bureaucratie rondom ondernemen, ruimtelijke ordening en (jeugd)zorg wordt goed aangepakt. Maar duurzaamheid, onderwijs en de ambtelijke organisatie komen er volgens de Kafbrigade bekaaid van af.

Wat is de Kafbrigade opgevallen bij het lezen van de coalitieakkoorden?

Volgens directeur Arjan Widlak zijn er wel ambities, maar de coalitieakkoorden geven niet aan hoe ze die ambities willen realiseren. En dat is verontrustend, zegt hij. Met name als het gaat om onderwijs:

‘Volgend jaar krijgen samenwerkingsverbanden van schoolbesturen de verantwoordelijkheid over passend

onderwijs. Alle kinderen moeten een plek krijgen op een school. Ook als ze extra zorg nodig hebben. Maar scholen delen verantwoordelijkheden met de gemeente. Samen moeten ze bijvoorbeeld zorgen voor een dekkend aanbod in de regio. Daarnaast is visie nodig. En controle op het resultaat. Dat is een zaak van gemeenten, want als het mis gaat, komen de kosten bij de gemeente te liggen. Echter, passend onderwijs blijkt de vergeten decentralisatie.'

Er is wel veel aandacht voor de andere decentralisaties. Dat zie je aan wijkteams, constateren jullie.

'Klopt. Maar ook hier is een wereld te winnen. Preventie is een belangrijke taak van sociale wijkteams. Om hun werk goed te kunnen doen, moeten deze teams problemen kunnen signaleren. Scholen vangen veel signalen op. Maar die weten niet waar ze heen kunnen met die signalen. Gemeenten kunnen hierin een verbindende rol spelen.'

Amsterdam scoort het best in bureaucratiebestrijding. In bijna elk hoofdstuk van het akkoord staan concrete voorstellen. En er komt zelfs een Paarse Krokodillenbrigade. Hoe verklaren jullie dat succes?

'In de verkiezingsprogramma's werd al veel aandacht besteed aan onnodige bureaucratie. Maar in het coalitie-akkoord nóg meer. Ik vermoed dat bij dat laatste Amsterdamse ambtenaren een rol in hebben gespeeld. Of er werd heel alert gereageerd op ons vorige onderzoek.'

Ambtenaren hebben dus een grote rol in het agenderen van bureaucratie op de politieke agenda?

'Zeker. Vergeet niet dat ook ambtenaren zelf vaak last hebben van onnodige bureaucratie. Onnodige bureaucratie en bureaucratisch disfunctioneren staan over het algemeen wel op de politieke agenda. Er zijn ambities. Maar het realiseren ervan vinden veel bestuurders lastig. Ambtenaren en politici kunnen elkaar daarin helpen. Ambtenaren met praktische voorstellen. Politici met het stellen van prioriteiten en het nemen van verantwoordelijkheid. Wat ook helpt zijn goede voorbeelden van andere overheden. Ik kan een kijkje op [Goed Opgelost!](#) of de [VNG Databank](#) aanbevelen!'

Gezamenlijke agenda voor digitale dienstverlening

Minister Plasterk stuurde 23 juni jl. een [Kamerbrief](#) met de tussenstand van de digitale overheid. Daarin concludeert hij dat de kwaliteit van digitale overheidsdienstverlening vooruit is gegaan. Burgers waarderen dat. Met als gevolg minder baliebezoek en minder administratieve lasten. Maar we zijn er nog niet.

De stand van zaken anno augustus 2014 is dat de belangrijkste activiteiten in kaart zijn gebracht van overheden, uitvoeringsorganisaties en coalities, zoals Dienstverlening 2020 en Doorbraak in Dienstverlening. 'De volgende stap is het gezamenlijk kiezen en uitvoeren van initiatieven om focus aan te brengen en een samenhangende ontwikkeling in te zetten', zegt beleidsadviseur Jeanette Krol (BZK). 'Hiervoor moet een overkoepelende agenda worden opgesteld. We willen het digitaliseringsproces versnellen en succesvolle, kleinschalige initiatieven opschalen. Denk aan [het initiatief van Tilburg](#), waarin burgers online de WOZ-waarde van hun huis kunnen bepalen.'

Wetgevingsagenda

Om alle doelstellingen voor 2017 te bereiken gaan de ministeries van EZ en BZK een gezamenlijke wetgevingsagenda opstellen voor elektronisch zakendoen met de overheid. Daarnaast werken deze ministeries, met het Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC) aan een aanpak om de informatieveiligheid te garanderen.

Regeldruk meten en aanpakken met 'belevingsmonitor'

Om te onderzoeken of de zorg voor jeugd bij gemeenten daadwerkelijk leidt tot minder regeldruk, stelt Actal een 'belevingsmonitor' voor. Dat schrijft Actal in een [brief](#) aan het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn & Sport.

Gezinnen en professionals in de jeugdzorg klagen over de vele formulieren die ze moeten invullen en over onnodige schakels in de uitvoeringsketen. Het verminderen van regeldruk en bureaucratie blijft in deze sector een weerbarstig probleem. In de brief aan VWS reageert Actal op het [Ontwerp-Uitvoeringsbesluit Jeugdwet](#) dat eind juni aan de Tweede Kamer is aangeboden. Volgens Actal brengt dit besluit de

effecten van regeldruk op burgers en professionals nog niet helder in beeld. 'Willen de plannen echt helpen, dan moeten kabinet en gemeenten al tijdens de transformatie zicht krijgen op de beleving van gezinnen en professionals. Zij zijn het die de vermindering van bureaucratie moeten merken. Dat moet je voortdurend volgen', aldus Jan ten Hoopen, collegevoorzitter van Actal.

Tijdig bijsturen

De voorgestelde belevingsmonitor brengt eerst met een nulmeting de ervaren regeldruk onder burgers en professionals in beeld en blijft daarna de gevolgen van de nieuwe Jeugdwet monitoren. Rijk en gemeenten kunnen daarmee op een transparante manier de ervaren regeldruk meten en tijdig bijsturen als deze niet blijkt af te nemen. Volgens Ten Hoopen kan het kabinet bij het inrichten van een belevingsmonitor gebruikmaken van initiatieven op lokaal niveau.

Aanpak zorg: op zoek naar balans tussen vrijheid en regels

Organiseer een verbod – voor zover dat kan – op 'meldpunten regeldruk' in de zorg. Die aanbeveling doet Pauline Meurs in een essay waarin ze de mogelijkheden verkent voor minder regeldruk in de zorg. De hoogleraar Bestuur van de Gezondheidszorg schreef het essay op verzoek van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn & Sport en de Agenda voor de Zorg.

Volgens Meurs moet het bij regeldrukvermindering niet gaan over 'wij-zij-schema's' met schuldigen en slachtoffers, zoals bij meldpunten vaak gebeurt. Veel meer dan simpelweg doorstrepen van regels is het verminderen van regeldruk een zoektocht naar de juiste balans tussen vrijheid en regels.

Vier V's

Om de benodigde balans te vinden, pleit Meurs voor 'Vier V's': vertrouwen, veerkracht, verantwoordelijkheid en vrijheid. Ze stelt voor te bouwen aan relationeel vertrouwen in plaats van vertrouwen op basis van prestaties, zodat minder snel wordt teruggегrepen op regels en controle. Veerkracht moet ervoor zorgen dat organisaties tegen een stootje kunnen, wat bijvoorbeeld experimenten mogelijk maakt. En verantwoordelijkheid ziet Meurs als een deugd: je moet verantwoordelijkheid kunnen dragen zonder eerst te vragen of

het wel bij je taak of bevoegdheid hoort.

Gezamenlijke aanpak

In een [brief aan de Tweede Kamer](#) schrijft minister Schippers (VWS) de vier V's van Meurs als basis te gaan gebruiken voor een gezamenlijke aanpak om regels en administratieve lasten in de zorg terug te dringen. Ze start hiermee in de medisch specialistische zorg en ggz en geeft prioriteit aan vier terreinen: kwaliteitsindicatoren, richtlijnen, verantwoordingsinformatie en bekostigingsregels.

Nieuwe factsheets over efficiënte subsidies en prettig contact

Beter en concreter heeft twee nieuwe factsheets uitgebracht: Subsidie zonder moeite en Prettig contact met de overheid.

Hoe kun je subsidies gericht inzetten om gemeentelijke beleidsdoelen te verwezenlijken? Deze vraag houdt veel gemeenten bezig. De factsheet Subsidie zonder Moeite helpt ze op weg. Er wordt onder meer in beschreven hoe gemeenten het subsidieproces efficiënt kunnen inrichten. En hoe ze kunnen sturen op maatschappelijke effecten. Met praktische tips en verwijzingen naar handreikingen en modellen.

Prettig contact met de overheid gaat over een informele aanpak van bezwaren. Deze methode leidt ertoe dat burgers overheidsbesluiten eerder aanvaarden en dat ze hierdoor vaker hun bezwaar intrekken. In de factsheet staat onder meer hoe Prettig contact met de overheid werkt en wat ervoor nodig is om het in praktijk te brengen.

Uitgelicht: Goed Opgelost!

Inmiddels omvat het aantal artikelen op Goed Opgelost! zo'n 225 goede voorbeelden. We volgen de maatschappelijke ontwikkelingen op de voet en snijden nieuwe thema's aan. Dat doen we samen met andere organisaties.

Bedrijfsvoering

Een totaalbeeld van uw bedrijfsvoering in één oogopslag. Dat biedt het instrument [Vensters voor Bedrijfsvoering](#). Met als doel effectiever en efficiënter werken. GO! belicht een aantal

aansprekende voorbeelden, zoals van [Hendrik-Ido-Ambacht](#), dat een volledige bedrijfsvoering voert met een minimale

bezetting. Een programma dat dit thema raakt, is [Beter werken in het openbaar bestuur](#). Ook binnen dit programma hebben we een mooi voorbeeld gepubliceerd over [slimmer innen](#).

Hostmanship

Gemeenten hebben steeds meer aandacht voor hostmanship, de kunst om mensen zich welkom te laten voelen. Door inwoners en ondernemers aangenaam te verrassen, hun problemen op te lossen, inlevingsvermogen te tonen en écht de dialoog aan te gaan. In samenwerking met KING publiceert GO! een aantal voorbeelden, zoals ['s-Hertogenbosch](#) die de meest gastvrije stad van Nederland wil worden.

In de pijplijn

Met GovUnited gaan we medio september starten met een serie artikelen over de gezamenlijke invoering van de toptakenaanpak bij gemeenten. En samen met de Digitale Steden Agenda (DSA) publiceren we binnenkort een mooi verhaal over de ervaringen met het Ondernemersdossier.

Nieuwsbrief GO!

En last but not least: traditiegetrouw hebben we weer een gevarieerde [GO! nieuwsbrief](#) samengesteld.

Colofon

De nieuwsbrief Van Regels naar Ruimte is een uitgave van het team Regeldruk van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Vorige nummers van de nieuwsbrief vindt u op de pagina [documenten en publicaties](#) op [rijksoverheid.nl](#).

Heeft u nog geen abonnement of heeft u vragen, tips of een bijdrage voor de nieuwsbrief? Stuur een mail naar de [redactie](#).

Wilt u de nieuwsbrief niet meer ontvangen dan kunt u zich [hier](#) afmelden.